

anderingen. Wel was er een bloedindikking, een polsversneling en een daling van de polsdruk; het welbevinden was maar licht gestoord. Dit geldt ook voor het geval „waarin wij het heel ver hadden laten komen”. Veranderingen, die niet prompt reversibel waren, hebben wij niet gezien.

Misschien heb ik — in de niet voorbereide discussie — wat sterk de nadruk gelegd op de gevaren. Ik wilde er echter voor waarschuwen, dat onze methode niet mag worden toegepast zonder nauwgezette controle. Een onderzoek, dat in een hierop ingerichte kliniek met goed geïnstrueerde verpleegsters ongevaarlijk is, kan bij onvoldoende oplettendheid in een halve dag tot een gevaarlijke toestand leiden.

Amsterdam, 8 augustus 1957

J. G. G. BORST

„NIEUWE” SULFONAMIDEN

Het verbaasde mij zeer, in het referaat van collega LUBSEN (1957), bij de „nieuwe” sulfonamiden vermeld te vinden sulfa-ethylthiadiazol. Misschien is dit wel onder een nieuwe naam (Sul-spansion) in de handel gebracht, maar het middel dateert op zijn minst van 1940 toen VONKENNEL en KIMMIG het met andere sulfa-preparaten vergeleken. Men noemde het toen VK 55.

Reeds toen werd vastgesteld, dat sulfa-ethylthiadiazol aanzienlijk langer werkte dan de toen gebruikelijke preparaten. De schrijvers gaven aan de ethylverbinding de voorkeur boven het sulfa-methyl-thiadiazol „VK 53”, dat veel later in de handel werd gebracht onder de naam Lucosil.

Literatuur: LUBSEN, N. (1957) *Ned. T. Geneesk.* **101**, 1089. — VONKENNEL en KIMMIG (1941) *Klin. Wschr.* **29**, 2.

Houten, 19 juli 1957

F. A. VAN DOP

DE AZIATISCHE INFLUENZA IN NEDERLAND

(1 - 22 augustus 1957)

Sinds omstreeks 20 juli werd het virologisch laboratorium van de afdeling Interne Geneeskunde van het Academisch Ziekenhuis te Leiden geregeld voorzien van gegevens over influenza in Nederland. Het was aldus in staat een snel overzicht te verkrijgen van de verspreiding der ziekte. Dankbaar kon hierbij gebruik gemaakt worden van meldingen en hulp van Dr. C. BANNING en Dr. M. F. POLAK (Hoofdinspectie der Volksgezondheid), Dr. B. J. W. BEUNDERS, Hoofd van de Hygiënische Dienst der Landmacht, Dr. J. M. A. HAIJE, Hoofd van de Medische Dienst van Ambonezenzorg, en Dr. H. C. ZANEN, epidemioloog-bacterioloog aan de Gemeentelijk Geneeskundige Dienst te Rotterdam. Zij verkregen op hun beurt de gegevens van talrijke artsen, die in hun organisaties zijn ingeschakeld.

Volgens berichten van de Wereld-Gezondheids-Organisatie is de ziekte thans sterk verspreid in Australië, Zuid- en Midden-Afrika en Zuid-Amerika. Het epidemiologisch beeld in Noord-Amerika lijkt veel op dat van Nederland (continue, haardvormige verspreiding) en wordt aldaar zeer nauwkeurig bestudeerd. In Europa is Nederland nog altijd het enige land dat influenza meldt, hoewel op grond van persberichten zeker mag worden aangenomen, dat Rusland en Engeland ook besmet zijn. Een import-epidemie van 25 gevallen in een groep van 50 Turken afkomstig uit Istanboel, die ziek per trein in Nederland aankwamen en bij wie de diagnose virologisch werd bevestigd, maakt het zeer waarschijnlijk, dat de ziekte ook in Turkije heerst.

De situatie in Nederland is voor zover ons bekend, als volgt: tot 20 augustus waren 52 van de 70 Ambonezenkampen besmet (in tien provincies). In totaal werden ongeveer 70 pneumonieën waargenomen. Vier kinderen overleden, hetgeen een zeer lage sterfte is, aangezien het ziektecijfer in

vele kampen ten minste 50 pct bedroeg of bedraagt. Het staat vast dat de Ambonezen de ziekte kunnen overbrengen in fabrieken, waar zij werkzaam zijn.

Van 22 juli tot 22 augustus werd influenza gemeld uit 7 legerkampen in het zuiden en midden van het land. In 4 van deze kampen werd de diagnose op virologische gronden bevestigd. Het aantal gevallen is merendeels nog gering.

In de burgerbevolking kwam de ziekte waarschijnlijk voor in drie padvindingskampen in het centrum van het land. Door de medewerking van Dr. L. E. VAN HOORN kon in een kamp de virologische bevestiging worden verkregen (25 padvindingsziek van de ongeveer 100). Verder werd influenza virologisch vastgesteld in een kinderpensionaat te Hilversum (Dr. H. DE GROOT): 40 van de 48 kinderen en alle 9 leidsters, en in een school te Rotterdam (Dr. H. C. ZANEN): 39 leerlingen van de 110. Een geïsoleerd geval werd te Leiden bij een arts vastgesteld. De ziekte blijft steeds hetzelfde lichte beloop tonen.

Over de spreiding in de burgerbevolking hebben wij geen beeld kunnen verkrijgen. Het is echter zeer waarschijnlijk, dat de ziekte in het land zeer verspreid is, doch weinig hoge ziektecijfers geeft, behalve in dicht open levende of slapende groepen.

Over de duur van deze epidemie kan men weinig zekers voorspellen. De heropening der scholen zou weer opeenhopingen kunnen geven. Ook de klimaatfactor in de herfst zou een sterkere verspreiding in de hand kunnen werken, terwijl een voortdurend nieuwe import uit omringende landen zal blijven bestaan.

Het is ons inziens van het grootste belang, dat de huisartsen nauwkeurige aangiften blijven doen van het voorkomen en van de ernst van de ziekte, alsmede van verschijnende pneumonieën of sterfte, opdat een eventuele pneumotropie van het virus zo spoedig mogelijk kan worden vastgesteld. Op het ogenblik staat echter vrijwel zeker vast, dat hiervan geen sprake is.

Leiden, 23 augustus 1957

J. MULDER

BERICHTEN BUITENLAND

AUSTRALIË. — BEVOLKINGSAANWAS. Australië is het dunst bevolkte werelddeel der aarde. In 1955 bedroeg de geboorte 22,6, de sterfte 8,9 per duizend, zodat er een geboorteoverschot was van 13,7. Het federale gouvernement is van mening, dat het land een aantal inwoners van 25 miljoen kan onderhouden. Met de huidige aanwas zou dit aantal in 75 jaren zijn bereikt, maar indien de immigratie, vooral van Engelsen, voortduurt, is dit reeds na 40 of 45 jaren het geval (*Presse méd.*, 13 juli 1957, bl. 1320).

BALKAN. — MALARIA. In Albanië is malaria nog steeds een belangrijk probleem. Door intensief gebruik van DDT heeft men 54 pct van de bevolking (1.250.000 zielen) kunnen beschermen. In 1956 zijn 751 nieuwe gevallen opgespoord. In Bulgarije, met een bevolking van ruim 7 miljoen zielen, zijn in 1956 261 gevallen van malaria gemeld, waarvan 186 nieuwe. Malaria moet hier wettelijk worden aangegeven en de zieken moeten in een ziekenhuis worden opgenomen. In Joegoslavië, met een bevolking van 17 miljoen inwoners, zijn aangifte en behandeling van malaria eveneens verplicht en kosteloos. In 1935 kwamen een miljoen gevallen voor; de boeren konden dikwijls hun rijstooft niet binnenhalen. Daarna is een scherpe daling ingetreden, gevolgd door een stijging van het aantal gevallen, vooral in Macedonië, doordat men in de jaren 1951 tot 1953 minder DDT had gebruikt. In 1956 werden 3239